

Húsvéti határkerülés a Székelyföldön

A feltámadási körmenet után a plébános kihirdeti a szokásos határkerülést. Híveit mennél tömegesebb megjelenésre buzdítja és a résztvevőket fegyelmezett magatartásra inti. Húsvét napján, rossz idő esetén fehérvasárnapon, valamennyi székelyföldi katolikus község határkerülésre induló népe reggel korán csendes szentmisét hallgat és közös áldozáson vesz részt. Egy óra múlva gyülekezés, amit harangszó jelez. Nők, idősebb férfiak és gyerekek templomi lobogókkal, zászlókkal a gyalogosok csoportjába gyűlnek, legények, férfiak gondozott, fényes szőrű lovak hátán a megyebíró oldalán állanak lovassorba zászlókat lobogtatva, háromágú keresztet emelve. Indulás előtti a megyebíró hangja csendül: *Atyám fiai! Őseink hagyták reánk ezt a szép régi szokást szent örökségként, összegyűltünk mi is egy akarttal, hogy kimenjünk határainkba és míves napjaink helyén hálát adjunk a fennvaló Istennek, aki adta a húsvéti szent időt alkalmul magunk megjobbítására, lelkünk üdvösségére, bűneink bocsánatára. Ezért neki szívből hálát kell adnunk. De még más szükségből is megyünk. Kegyes nagy irgalmából megadta érnünk az új tavaszt. Eddig hóval fedett határainkban kezdődik az új, zöld élet és legszentebb akaratából kihajt verítéssel munkált földeinken a nekünk és barmainknak szükséges eleség. Meg akarjuk ezt köszönni mennybéli Atyáknak most megtisztult lélekkel, és imádkozni fogunk a zöld mezőkön végig hogy gyarlóságaink, nagy bűneink miatt ne büntessen, további segítségét tőlünk ne vonja el, hanem terményeinket gyarapítsa, őrizze, és életünk enyhítésére jóságosan adja meg. Szent énekszóval, szent imádsággal, őseink buzgóságával a határkerülésre indulás pillanataiban kiáltásatok velem:*

Uram Jézus! Mária! Hála legyen!

Uram Jézus! Mária! Hála legyen!

Uram Jézus! Mária! Hála legyen!

Egyszerre indul mind a két csoport: a lovasok élén a határpásztor halad, majd kis távolságra az első sorban három lovas: középen a megyebíró, az egyházközség világi vezetője, jobbán a feltámadt Krisztus szobrát, baljában a gyeplőt tartva, tőle jobbra és balra két legény lovagol, kik egyik kezükkel a csizmaszárba dugott lobogó nyelét, másik kezükkel a gyeplőt tartják. Hármasként követi őket, kik lovaikat egyenlő szárú háromszög formájára állítottan háromtagú keresztet emelnek. A hét vezetőt az út két szélén párokban haladó lovas csapat követi. A lovas határkerülőket a határt jól ismerő határpásztor a mezők friss zöldjének tengerén át a határ távoli pontjára, a határ egy dombjára vezeti, mely egyben négy szomszéd község határát is jelöli. A csapat minden kereszt előtt meghajtja lobogóit, és hallatja hármasként kiáltását. Útjuk alatt végig éneklük a „Feltámadt Krisztus ez napon! Alleluja, hálá legyen az Istennek” – kezdetű éneket, majd a dicsőséges olvasót imádkozzák hangosan, közösen, a „Régi litániát” éneklük, vagy a másik népéneket:

Úr Krisztus feltámad,

Ránk malasztja árada.

És szent vére hullása,

lőn pokolnak romlása.

Úristen megválté

Mind ez világot

Szent hálával.

Velük egy időben érkezik a határdombra a másik három szomszéd falu határkerülő lovas csapata is. Négyszögben állják körül a dombot és közösen éneklük a húsvéti „Antifonát”. Ének után a soros legény (minden évben más falu legénye) az *oráló*, imádkozó lovas legény a domb csúcsára áll és levett kalappal így imádkozik

: „*Dicsértessék a mi üdvösséges napon feltámadt Úr Jézus, Jézus Krisztus áldott szent neve! Mindörökké amen!*”

Az oráló könyörgéseket mond: a mezők jó terméséért, a pápáért, a lelkipásztorokért, az összes többi püspökért, szerzetesekért, az ország vezetőiért, veszélyek, betegségek, bűnök hogy elkerüljék a népet, az egyház egységéért, s végül a betegekért, szenvedőkért, a jó halál kegyelméért. Majd így fejezi be az imádságot: „*Szent, szent, szent a seregeknek Ura Istene. Teljes az ég és föld az ő dicsőségével. Hívjuk segítségül a mai napon feltámadott áldott Úr Jézus Krisztust az Ő szent anyjával egyetemben mondván:*

Uram Jézus! Mária! Hála légyen!

Uram Jézus! Mária! Hála légyen!

Uram Jézus! Mária! Hála légyen!

Most és mindörökké, Ámen!”

Orálás után a lovas legény visszalovagol övéihez. A négy lovas csoport közösen egy allelujás húsvéti énekeket énekel, melynek első versszakát befejezve, a határt övező másik úton visszatér kiindulási pontjára, végig hangos énekszó – hangos imádság – vagy litániaéneklés mellett. Hangsúlyozzuk és ismételjük, hogy az egész határkerülés nem papi, hanem laikus

Húsvéti határkerülés a Székelyföldön

Írta: Domokos Pál Péter

2020. április 13. hétfő, 00:00 - Módosítás: 2020. április 13. hétfő, 13:40

hívek vezetése mellett történik, az újraéledő mező mint jelkép zöld tengerében!

Az egy időpontban induló gyalogos csapat a lovasoknál leírt módon kerüli meg a határt – a lovasokénál jóval kisebb határ. A két „határt járt” csapat egyszerre érkezik vissza a templom előtti kiinduló pontra, ahol az oráló lovas legény megismétli húsvéti imádságát és ezzel zárja a határkerülést.

A vallásához ragaszkodó székely nép pap jelenléte nélkül is így vallja meg hitét!

Forrás: Új Ember. 33. évfolyam 1642. szám. 1977. április 10.

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/UjEmber_1977/?query=h%C3%BAsv%C3%A9ti%20hat%C3%A1rker%C3%BCl%C3%A9s&pg=70&layout=s

{phocagallery view=category|categoryid=68}